

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425
7, 11, 13, 15, 17 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2023 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Europos Sąjungos valstybėse narėse valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybėse valstybių, ir Šveicarijos Konfederacijoje Konfederacijos piliečių, trečiųjų valstybių piliečių įgyta architekto profesinė kvalifikacija, įgyta Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse, Šveicarijos Konfederacijoje ir trečiojoje valstybėje, pripažįstama vadovaujantis Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais. Lietuvos Respublikos architektų rūmai priima sprendimus dėl šiose valstybėse įgytos architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo. Kitose užsienio šiose valstybėse įgyta architekto profesinė kvalifikacija pripažįstama kitų teisės aktų aplinkos ministro nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„11 straipsnis. Architektūros kokybės kriterijai

Architektūros kokybės kriterijai yra šie:

- 1) urbanistinis integralumas;
- 2) atitiktis darnaus vystymosi principui;
- 3) statybos ir kuriamos aplinkos kokybė (ergonomiškumas), ilgaamžiškumas;
- 4) inovatyvumas (naujų technologijų, medžiagų, architektūrinių, urbanistinių sprendimų panaudojimas);
- 5) nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas;
- 6) aplinkos pritaikymas visiems visuomenės nariams – projektavimo visiems (universalus dizaino) principų taikymas, užtikrinant žmonių srautų judumą ir projektuojamų objektų prieinamumą (pasiekiamumą);
- 7) vientisa architektūrinė idėja;
- 8) funkcionalios pastato struktūros kūrimas;
- 9) estetika;
- 10) sprendimų racionalumas, įvertinus statinio projektavimo ir projekto realizavimo kainos santykio optimalumą

11 straipsnis. Architektūros kokybės kriterijai

1. Architektūros kokybės kriterijai yra šie:

- 1) atitiktis darnaus vystymosi principams, kuri reiškia kokybišką architektūrą, prisidedančią prie darnios valstybės ir žmonių aplinkos kūrimo, yra svarbi ekonomikos ir socialinių santykių raidai atsižvelgiant į darnaus ir tvaraus vystymosi iššūkius;
- 2) urbanistinis integralumas, kuris reiškia projektuojamo statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto darną su esama urbanistine struktūra ir poveikį kultūriniam kraštovaizdžiui;

3) santykis su paveldėtomis vertybėmis, kuris reiškia kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo vietovių saugojimą, projektuojamo statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto santykį su urbanistinės vietovės ar objekto istorine urbanistine ir (ar) architektūrine raida, kraštovaizdžio vertybėmis;

4) aplinka visiems, kuri reiškia aplinką, kad ja be specialaus pritaikymo gali naudotis visos visuomenės grupės;

5) sprendinių ekonomiškumas, kuris reiškia planuojamų sprendinių atitiktį ilgalaikėms investicijoms, jų racionalumą užtikrinant efektyvų statinio gyvavimo ciklą, siekiant geriausios įmanomos kokybės už priimtina kainą;

6) inovatyvumas, kuris reiškia naujas originalias architektūrinių ir urbanistinių sprendimų idėjas siekiant tvarios statybos ir statinio gyvavimo ciklo, naudojant pažangias technologijas ir medžiagas, skatinant žiedinę ekonomiką, klimatą ir energiją tausojančias priemones, kuriant aukštos kokybės aplinką visiems;

7) funkcionali struktūra, kuri reiškia projektuojamo statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto atitiktį planuojamai funkcijai ir galimybę pritaikyti kintant funkcijoms;

8) vientisa architektūrinė idėja ir estetika, kas reiškia nuoseklią ir suvokiamą, grožio pojūtį ir emocinę gerovę puoselėjančią projektuojamo statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto meninę išraišką.

2. Architektūros, urbanistikos ir kraštovaizdžio objektų kokybės vertinimui taikomi visi šio straipsnio 1 dalyje išvardyti kriterijai.

3. Architektūros kokybės vertinimo metodiką (toliau – metodika) tvirtina aplinkos ministras. Metodika nustato architektūros kokybės vertinimo būdą ir priemones pagal šio straipsnio 1 dalyje išvardytus architektūros kokybės kriterijus, atsižvelgus į kiekvieno kriterijaus vertinimo aspektus.

4. Pagal aplinkos ministro patvirtintą metodiką kiekviena savivaldybė parengia metodikos taikymo gaires (toliau – gairės) atsižvelgdama į savivaldybės teritorijų ar jų dalių būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, laikantis teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų. Gairių rengimo ir jų teikimo visuomenei susipažinti tvarka nustatoma metodikoje. Gairių nuostatos taikomos kartu su metodika.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytų gairių projektas teikiamas visuomenei susipažinti ne trumpiau kaip 20 darbo dienų nuo jo paskelbimo savivaldybės interneto svetainėje dienos, informuojant, iki kada galima teikti pasiūlymus dėl gairių projekto.

6. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytų gairių projektas teikiamas atitinkamai regioninei architektūros tarybai Regioninių architektūros tarybų nuostatuose nustatyta tvarka šios tarybos rekomendacijai gauti.

7. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytos gairės, įvertinus visuomenės pasiūlymus metodikoje nustatyta tvarka ir gavus atitinkamos regioninės architektūros tarybos rekomendaciją, tvirtinamos savivaldybės tarybos sprendimu.

8. Savivaldybės tarybos sprendimas dėl šio straipsnio 4 dalyje nurodytų gairių patvirtinimo skelbiamas atitinkamos savivaldybės interneto svetainėje.“

3 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 2 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais objektais, **gavus regioninės architektūros tarybos rekomendaciją**, savivaldybės tarybos sprendimu pripažinti:“.

2. Papildyti 13 straipsnį 7 dalimi:

„7. Rengiant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus konkursus, objektai vertinami pagal pirkimo dokumentuose ar konkurso sąlygose nustatytus kriterijus, kurie turi remtis kainos ar sąnaudų ir kokybės santykiu, kuris suprantamas kaip tai apibrėžta Viešųjų

pirkimų įstatyme. Šis reikalavimas taikomas šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytiems subjektams.“

4 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) ~~atlieka kompetentingos institucijos funkcijas Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme nustatyta tvarka pripažįstant užsienyje įgytas architektų profesines kvalifikacijas formuoja valstybės politiką ir koordinuoja jos įgyvendinimą architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo srityje, rengia šios srities įgyvendinamuosius teisės aktus;~~“.

5 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„17 straipsnis. Lietuvos Respublikos architektų rūmų kompetencija

Šiame įstatyme nustatytas funkcijas, **vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymu, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu, šiuo įstatymu, Civiliniu kodeksu ir kitais teisės aktais**, vykdo, architektų profesinę savivaldą įgyvendina ir architektų profesiniams interesams atstovauja viešasis juridinis asmuo – Lietuvos Respublikos architektų rūmai. **Lietuvos Respublikos architektų rūmai atlieka kompetentingos institucijos funkcijas, nustatytas Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, išskyrus šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytas funkcijas, architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo srityje.** Rūmai ~~veikia pagal Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymą, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, Civilinį kodeksą ir kitus teisės aktus.~~“

6 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 18 straipsnio 4 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„4. Regioninių architektūros tarybų nuostatus ir sudėtį, suderinusi su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, tvirtina Lietuvos Respublikos architektų rūmų taryba. Regioninių architektūros tarybų nariais asmenys gali būti renkami ar skiriami ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės. Regioninės architektūros tarybos nariai išsirenka tarybos pirmininką. Regioninių architektūros tarybų nuostatuose nustatoma tarybų darbo tvarka, tarybų ~~posėdžiuose dalyvaujančių tarybų narių rašytinių~~ išvadų ir (ar) rekomendacijų kokybiniai reikalavimai, tarybų posėdžių organizavimo, techninio aptarnavimo ir tarybų narių darbo apmokėjimo tvarka, tarybų narių rotacijos tarybos viduje ir tarp skirtingų regioninių architektūros tarybų tvarka, tarybų narių teisės ir pareigos, nusišalinimo ir atšaukimo tvarka. Regioninių architektūros tarybų nuostatuose nustatoma nusišalinimo nuo sprendimų priėmimo ir asmenų teisės kreiptis į Lietuvos Respublikos architektų rūmus, jeigu regioninių architektūros tarybų nariai nevykdė šioje dalyje įtvirtintos prievolės nusišalinti nuo sprendimų priėmimo, įgyvendinimo tvarka. Regioninių architektūros tarybų nariai privalo nusišalinti, kai gali kilti interesų konfliktas dėl šiose tarybose nagrinėjamų klausimų, jeigu:“.

2. Pakeisti 18 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Regioninės architektūros tarybos posėdžiuose pagal šio straipsnio 3 dalies nuostatas rotacijos principu dalyvauja ir ~~rašytines išvadas ir (ar) rekomendacijas~~ **pasiūlymus** regioninės architektūros tarybos bendrai išvadai parengti teikia ne daugiau kaip 13 tarybos narių. Tarybos nariams už darbą apmokama šio straipsnio 17 dalyje nurodyta tvarka.“

7 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2024 m. gegužės 1 d.

2. Aplinkos ministras ir Lietuvos Respublikos architektų rūmai iki 2024 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos konkursams, pradėtiems vykdyti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas